

”Heikommassa asemassa olevien tilanteen parantaminen tulee palauttaa yhteiskuntapolitiikan keskeiseksi tavoitteeksi.”

Sakari Möttönen valtakunnallisilla päihdepäivillä syyskuussa Jyväskylässä

kuva: Lea Suoninen-Erhiö

KILPAILUYHTEISKUNTA

Muutokset kunta- ja palvelurakenteissa ovat tarpeen, mutta niillä ei ratkaista kilpailuyhteiskunnan ’suurta’ yhteiskunnallista ongelmaa: kansalaisten eriarvoistumista, ongelmien kasautumista ja joidenkin väestöryhmien syrjäytymistä, muistuttaa kehitysjohtaja, dosentti Sakari Möttönen Jyväskylässä.

”Kilpailu on nostettu yhteiskuntapolitiikassa keskeiseksi tavoitteeksi. Kun palvelujärjestelmä oli aiemmin yhteiskuntapolitiikan tavoite, nyt se on taloudellinen ongelma”, Möttönen karrikoi.

”Vaikka yleisillä mittareilla kansalaisten hyvinvointi on lisääntynyt, laman jälkeinen yhteiskuntapolitiikka on synnyttänyt ’suuren’ yhteiskunnallisen ongelman.”

Yhteiskunnalliset ongelmat kasaantuvat tietyille väestöryhmille. Samalla ne syrjäyttävät osan kansalaisista sellaisen yhteiskunnallisen hyvinvoinnin ja toiminnan ulkopuolelle, josta valtaosa väestöstä pääsee osalliseksi. Kansalaisten eriarvoisuus on lisääntynyt ja hyvinvointierot kasvaneet. Pitkäaikaistyöttömiä on yhä paljon ja samalla köyhyys-, mielenterveys- ja päihdeongelmat ovat kärjistyneet.

”Heikompiensaisten aseman parantaminen ei ole yleisessä yhteiskuntapolitiikassa keskeistä. Tämä näkyy myös palvelujärjestelmän kehittämistavoitteissa. Palvelujärjestelmän muutoksilla ei pyritä ensisijaisesti järjestelmän aukkojen tukkimiseen vaan tehostamaan palvelujen tuottamista.”

Kilpailuyhteiskunnan synnyttämän ’suuren’ yhteiskunnallisen ongelman ratkaisu vaatii Möttösen mukaan kilpailun sijasta kumppanuutta: sellaista hyvinvointipolitiikkaa, joka edistää yhteisöllisyyttä, vahvistaa ehkäisevää työtä ja rakentaa sosiaalista tukea. ”Tällöin merkittävässä asemassa ovat kansalaisjärjestöt sekä julkisen sektorin ja järjestöjen yhteistyö.”

Kilpailuyhteiskuntaideologiassa järjestöjä pidetään palvelujen tuottajina ja erityistä huolta kannetaan siitä, että kunnat eivät aseta niitä palveluja hankkiessaan yrityksiä edullisempaan asemaan.

”Järjestöt eivät ole kilpailuttamisongelmien synnyttäjiä vaan toimijoita, jotka pystyvät tuomaan ratkaisuja kilpailuyhteiskunnan aiheuttamiin ongelmiin”, Möttönen korostaa.

”Hyvinvointiyhteiskunta ja sen palvelujärjestelmä pitää nähdä kokonaisuutena, jossa sekä julkisella sektorilla että järjestöillä on oma vastuu- ja tehtäväalueensa. Lisäksi niillä on yhteinen alue, jossa on oleellista julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyö”, Möttönen summaa.

Lea Suoninen-Erhiö